

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele v državnem zboru zastopane.

Kos XLI. — Izdan in razposlan dne 30. septembra 1880.

120.

Postava od 21. junija 1880,

o delanji in prodajanji vinu podobnih pijač.

S privolitvijo obeh zbornic državnega zbora ukazujem takó:

§. 1.

Delanje vinu podobnih pijač (samodelskega ali narejenega vina, kakor se navadno imenuje), takisto tudi delanje pijač iz grozdnega soka s pridatbo ali primesjo kake druge tvarine, katera ní namenjena edino v to, da se vino v kakovosti zboljša ali pa stanovitnejše naredí, nego služi v to, da se množina vinovitega izdelka poveča, sme se tedaj, kadar je izdelek določen v to da se prodá ali potoči, vršiti samo kot obrt pridobnini in dohodárini podvržen ter podpada določilom obrtnega reda.

Izimplje se delanje vina iz tropin (vinske patoke) in *vin piccolo (vinetto)*, če je množina v klet djane take pijače utesnjena na lastno vinstvo in na lasten pridelek mošta.

§. 2.

Pijače, ki so bile narejene po katerem v §. 1, odstavku 1 omenjenih načinov, bodo — kakor doslej — podvržene isti potrošnini kakor vino.

§. 3.

Prepovedano je uporabljati skrobni cukar v narejo pijač, o katerih se govori v §. 1.

§. 4.

Pijače, ki so bile narejene po katerem v §. 1 povedanih načinov, ne smejo se pod imenom ali oznamenilom, kakoršno je navadno za vino, ni oznanjati, ni na prodaj ponujati, prodajati ali točiti.

§. 5.

Obrtovna oblastva naj prestopo propisov obseženih v §§. 3 in 4 te postave, kolikor isti ne podpadajo določilom občne kazenske postave, kaznijo v novcih (denarjih) od 25 do 500 goldinarjev, a če globe ní moči iztirjati, z zaporom, računeč po en dan na vsakih pet goldinarjev.

Tudi naj obrtovna oblastva dadó ustavljene pijače, ako se je spoznalo da so zdravju škodljive, ob obsojenčevem trošku uničiti.

Ob ponovljenem prestopku naj se poleg globe ali kazni zapora še tudi izreče propad ustavljene pijače na korist zaloga ubozih tiste občine, v kateri je bil prestopek storjen, ter je kazensko obsodbo ob obsojenčevem trošku razglasiti po deželnem časniku in pa takó, kakor je v tistem kraju navadno.

§. 6.

Zvršitev te postave naročena je ministrom za notranje reči, finance, trgovino in poljedelstvo.

V Schönbrunnu, 21. dne junija meseca 1880.

Franz Josef s. r.

Taaffe s. r. **Kremer** s. r. **Dunajewski** s. r. **Falkenhayn** s. r.

121.

Ukaz ministerstev za notranje reči, finance, trgovino in poljedelstvo od 16. septembra 1880,

k postavi od 21. junija 1881 (Drž. zak. št. 120) o delanji in prodajanji vinu podobnih pijač.

§. 1.

V zmislu postave od 21. junija 1880 (Drž. zak. št. 120) treba je — v nasprotju s prirodnim vinom, t. j. z vinom, ki se dobiva po alkoholnem vrenji soka iz grozdja, in katero se utegne še kakor si bodi obdelavati samo s tega namena, da mu se kakovost poboljša ali da mu se doseže večja stanovitnost ali trajnost, — razločevati naslednje izdelke:

1. vinu podobne izdelke (samodelska vina), ki se brez grozdnega soka napravljajo iz vinu nalične zmesi raznih tvarin (kakor so: voda, vinova žesta ali vinski cvet, glicerín, cukér, sreš, enantov eter itd.);

2. vinovite, t. j. nekaj vina v sebi imajoče izdelke (poluvina), ki se dobivajo po umetni pomnožbi mošta ali prirodnega vina s pridodatkó vode in drugih tvarin, služečih v napravo vinske slasti v pomnoženi tekočini (kakor so: cukér, glicerín, vinski cvet itd.) — ali po istem načinu iz tropin od grozdja, katero se je uže uporabilo za mošt, ali iz vinskega drožja.

Semkaj (ad 2) idejo sosebno tisti izdelki, ki se narejajo po tako imenovanem galizovanji (izredčevanji mošta z vodo in pridatko alkohola ali cukra), ali pa po petiotizovanji (če se namreč na ostanke grozdja po odtoku mošta naliže vode cukranice ter vreti dá — ali pa če se ti ostanki izlužijo z izredčenim alkoholom).

§. 2.

Ako se v zgornjem pod 1 in 2 omenjena samodelska vina, oziroma poluvina narejajo v to, da se poprodado ali potočé, šteti je tako narejanje po glasu §. 1 postave (z izimkom pod §. 3 povedanim) za obrt ter je podvrženo določilom obrtnega reda.

Na temelji §^{ta} 30 obrtnega reda se ta obrt, namreč narejanje samodelskih vin ali poluin, izrekuje z letem za koncesijoniran, t. j. dopustila potreben obrt, in kdor hoče dopustilo doseči, od tega se poleg potrebnosti za koncesijonirane obrte sploh (prvi odstavek §^{ta} 18 obrtnega reda) zahteva še dalje, da

razloži namenjeno postopanje, kako namreč misli samodelsko ali poluvino narejati, da obrtovno oblastvo to postopanje ali ravnanje v zdravstveno-policijskem oziru spozná za nenevarno in da bode obrtišče vsak čas dostopno zdravstveno-policijskemu nadzoru.

§. 3.

Izimek od določila zgornjega §^a 2 gledé tega, da je narejanje poluvin obrtno, veljá v zmyslu drugega odstavka v §. 1 postave za vino iz tropin narejano in za *vin piccolo* (*vinetto*). Narejanje teh poluvin namreč ne podpada obrtnemu redu in je torej po členu V, lit. a) patenta ta red vjavajočega šteti za svobodno kmetijsko izdelovanje, brez ozira na to, je li izdelek namenjen na prodaj ali točilo ali ní — pod uvetom, da narejanje teh poluvin ostane omejeno na lastno vinstvo in na lastnega pridelka mošt.

A če le-ta uvet ne obstojí, t. j. če kdo ne misli rabiti samo in edino tropine lastnega (svojega) pridelka, marveč če se v narejo poluvin kupujejo tudi tuje tropine, tedaj zgornji izimek več ne veljá; tedaj obveljá pravilo zgornjega §^a 2, da se to narejanje šteje za obrt ter mora torej, kdor hoče tako pijačo narejati, prošnjo za dopustilo takega obrta vpолоžiti.

§. 4.

Z zmyslu §^a 2 postave naj se tudi v bodoče pri pobiri potrošnine ne dela nikak razloček med prirodnim ali pravim vinom in med samodelskimi vini in poluvini. Po tem takem bode od samodelskih vin in od poluvin opravljeni potrošnino v istih slučajih in isti meri, kakor je zaukazano za vino sploh.

§. 5.

Po glasu §^a 3 postave ne sme se v narejanje samodelskih vin ali poluvin uporabljati skrobní cukér (iz skrobovitih plodov, semen ali gomoljik dobljeni cukér ali sirup, tudi grozdni ali krompirjev cukér imenovan).

Na to prepoved je torej posebno paziti tudi pri pretehtovanji namerjanega postopka pri narejanji, o katerem se govori v §. 2, in pri nadziranji tega postopka.

§. 6.

Samodelska vina in poluvina ne smejo se, po §. 4 postave, pod imenom ali oznamenilom, kakoršno je navadno za vino, ni oznanjati, ni na prodaj ponujati, prodajati niti točiti.

Kot ime, ki je za vino v navadi, bode treba sosebnó šteti kako celo splošno oznamenilo (kakor n. pr. „navadno vino“ ali oznamenilo zgolj z letnico), ali katero naznanja izvir pijače iz kakega bolj ali manj določenega kraja ali po legi kraja (n. pr. „vinogradščina“ ali gorsko vino, ali pa po kaki deželi ali kakem selišči) ali kako posebno svojstvo pijače [n. pr. sivo vino ali „šilhar“, črno vino ali „teran“, zasladnik (desertnik) itd.] brez primerne pristavka, iz katerega bi bilo razvidno, da pijača spada k samodelskim vinom ali poluvinom.

§. 7.

Obrtovna oblastva naj v zmyslu postave poganjajo kazenski postopek:

1. pri pristopkih §^a 1 postave, odnosno določil obrtnega reda, ki so ondi v misel vzeta, torej sosebnó če kdo obrt narejanja samodelskih vin ali poluvin vrši brez potrebne dopustitve ali koncesije — po dotičnih določilih obrtnega reda;

2. pri prestopkih §§^{fov} 3 in 4 postave — po določitih §^{fa} 5 postave.

Kadar se prestopek narejanja samodelskih vin ali poluvín brez dopustila nameri skup s prestopkom §§^{fov} 3 in 4 posebne postave, tedaj je postopati po §. 5 le-te postave.

§. 8.

Ako se v teku kazenskega uradovanja pokaže neogibna potreba, da kak veščak preizkusi ustavljeno pijačo, — ker narejavec ali prodajavec neče priznati, ali ker ní drugega, popolnem dovoljnega dokaza o načinu, kako se tista pijača v resnici nareja, — naj obrtovno oblastvo v to pozove najbližjega izmed tistih veščakov v tej posebni stroki vinske kemije, katerih imenik se ji priobči.

Dokler ji ta imenik (kazalo imen) ne bode priobčen, naj se od ustavljene pijače — ako je mogoče — najmanj 0.5 litra v pokušnjo pod uradnim pečatom pošlje ministerstvu poljedelstva, da ono ta preizkus zvršiti dá.

§. 9.

Obrtovna oblastva in organi (postavljenci) zdravstvene in tržne policije so tudi uradoma dolžni, paziti na to, da se izpolnjujejo propisi postave, o kateri je govorjenje.

Ti postavljenci smejo v prodajalnicah, kateri podpadajo njihovemu nadzoru, plačavši primerno ceno, po kateri se prodaje ali toči, dati si vina, samodelskega vina in poluvina izročiti, ter naj ga precej v pričo prodajalca ali pripravnega mu namestnika s svojim uradnim pečatom zapečatijo in s primernim svojim poročilom oddadó oblastvu, da ono napoti, česar bode dalje treba.

§. 10.

Dokler se drugače ne ukaže, dolžna bodo obrtovna oblastva, dopustila (koncesije), ki jih v narejo samodelskih vin ali poluvín podelé, za vsak slučaj posebej — in sprožena kazenska uradovanja z njih posledki vred — vsakega pol leta naznaniti političnemu deželnemu oblastvu, katero bode prejeta naznanila odpravljalo na ministerstvo poljedelstva. O tem, da ní nič naznaniti, naj se ne poroča.

Taaffe s. r. **Kremer** s. r. **Dunajewski** s. r. **Falkenhayn** s. r.

122.

Razglas ministerstva za deželno bran in finančnega ministerstva od 16. septembra 1880,

da so se tirolske občine: Croviana, Male, Niederdorf, Predazzo, Toblach in Torbole bile vrščene v primerne razrede najmovinske tarife.

V dopolnjenje z ministerskim ukazom od 1. julija 1879 (Drž. zak. št. 95) razglašenega kazala občin, vvrščujejo se dogovorno z državnim vojnim ministerstvom, tirolske občine: Croviana, Male, Predazzo, Toblach in Torbole v sedmi, po tem Niederdorf v osmi najmovinski razred najmovinske tarife za vojaška stanišča in postranske potrebščine.

Grof **Welsersheimb** s. r.,
general-major.

Dunajewski s. r.